

Dosarul nr. 2ra-1530/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, A. Bostan)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Pavel Taban

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Taban împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 2 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 11 aprilie 2019, Pavel Taban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 21 iunie 2017, agentul constator din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, potrivit căruia la 21 iunie 2017, dânsul ar fi condus automobilul de model „Mercedes ML320” cu n/î XXXXX, fiind în XXXXX, care depășește gradul maxim admisibil de lege.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, dânsul a fost recunoscut vinovat de comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 350 u. c., echivalent a 17 500 de lei, cu privarea dreptului de a conduce vehicule pe un termen de 2 ani.

Prin decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de avocatul Andrei Briceac în numele lui, casată hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și trimisă cauza la rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 10 august 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 21 august 2017, întocmit în privința lui, cu încetarea procesului contravențional inițiat, din motivul lipsei în acțiunile sale a faptului contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional.

A remarcat că prin întocmirea procesului-verbal în mod abuziv de către agentul constatat, supunerea unor acțiuni umilitoare și înjositoare de către agentul constatat, recunoașterea vinovăției în mod neîntemeiat prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, ridicarea permisului de conducere, acțiuni ale autorităților de stat, i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

La fel, a comunicat că la 21 august 2017, când a fost stopat de agentul constatat, ultimul a manifestat un comportament necorespunzător față de el.

Chiar dacă nu a XXXXX, agentul l-a învinuit de XXXXX, comunicându-i că de la dânsul „XXXXX”, astfel, pornind de la o bănuială neîntemeiată, agentul i-a ordonat să „XXXXX”, la care dânsul s-a conformat, iar mijlocul tehnic a indicat că nu XXXXX, agentul constatat l-a obligat să repete „XXXXX” în al alt mijloc „Drager”, care a indicat la fel că nu XXXXX, fiindu-i solicitat să XXXXX în al treilea mijloc „Drager”, iar după aceste proceduri agentul constatat i-a comunicat că testul „Drager” ar fi indicat că dânsul se afla XXXXX.

A subliniat că aceste proceduri înjositoare, la care a fost supus, i-au produs o stare de stres și suferință.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional.

În cadrul examinării cauzei contravenționale în prima instanță, își apăra singur interesele, fără reprezentant, iar soluția instanței de judecată l-a marcat negativ, pierzând la acel timp încrederea în capacitatea instanței de judecată de a-l proteja, fapt care l-a făcut să simtă o stare de frustrare și neajutorare.

Permisul i-a fost ridicat, iar pe toată durata examinării cauzei contravenționale a fost nevoit să meargă lunar la agentul de poliție pentru a-l ruga de a prelungi permisul temporar și de fiecare dată simțea o stare de umilire în raport cu agentul de poliție.

Totodată, nu a avut posibilitatea să meargă peste hotare cu mașina personală, inclusiv la odihnă cu familia.

A precizat că informația de la Poliția de Frontieră demonstrează că circulă des cu automobilul personal peste hotarele țării, dar pe durata judecării cauzei, dat fiind că nu avea posibilitatea de a conduce automobilul peste hotare în baza permisului temporar, a fost în imposibilitate de a se deplasa cu automobilul personal.

A evidențiat că stresul acumulat în legătură cu acest caz a dus la o înrăutățire a stării sale de sănătate și acutizare a unor boli, motiv pentru care în acea perioadă a fost supus unui tratament medical îndelungat, iar pe perioada tratamentului a lipsit de serviciu și nu a putut să-și continue ritmul obișnuit de viață.

Toate procedurile judiciare au durat 14 luni. Astfel, pe durata acestei perioade, până la decizia definitivă de achitare a sa, a trăit o stare de încordare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 41 CEDO.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea în beneficiul lui din contul bugetului de stat prejudiciul moral în sumă de 70 000 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 060 de lei suportate în cadrul cauzei contravenționale și cheltuieli de judecată suportate în prezenta cauză.

Prin încheierea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Inspectoratul Național de Patrulare.

Prin hotărârea din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Pavel Taban cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei și cu titlu de prejudiciu material suma de 5 060 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 2 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 10 septembrie 2020, Pavel Taban a declarat recurs împotriva deciziei din 2 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, a menționat că a fost constatat definitiv și irevocabil caracterul ilicit al acțiunilor Inspectoratului Național de Patrulare ca urmare a faptului că agentul constatator nu a prezentat probe în confirmarea vinovăției făptuitorului, a încălcat esențial drepturile și libertățile constituționale ale făptuitorului, inclusiv dreptul la apărare, precum și că făptuitorului în rezultatul controlului respectiv nu i-a fost stabilită XXXXX, fiindu-i stabilită concluzia „XXXXX”.

Prin urmare, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) și alin. (3¹) Cod contravențional în coroborare cu prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

A învederat că hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care i-a fost ridicat permisul de conducere, a fost casată la 23 ianuarie 2018.

Respectiv, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 3 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La 24 septembrie 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului național de securitate publică al IGP a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Pavel Taban, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele

dosarului (f. d. 148), fiind recepționată de Inspectoratul național de securitate publică al IGP la 28 septembrie 2020 și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 30 septembrie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 149, 150).

La 19 octombrie 2020, Inspectoratul național de securitate publică al IGP a depus referință la recursul declarat de Pavel Taban, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referință Ministerului Justiției al Republicii Moldova prin care și-ar expune poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 6 august 2020 la adresa electronică a recurentului, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 138).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 septembrie 2020 în termenul legal.

Prin încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Pavel Taban, s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurentul și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Pavel Taban, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei rezultă că, făcând uz de remediul intern, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Pavel Taban, prin acțiunea formulată, a solicitat încasarea în beneficiul lui, din contul bugetului de stat, prejudiciul moral în sumă de 70 000 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 060 de lei suportate în cadrul cauzei contravenționale și cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, încasând din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Pavel Taban cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei și cu titlu de prejudiciu material suma de 5 060 de lei.

Instanța de apel, a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia instanței de apel, dar și hotărârea primei instanțe au fost adoptate cu aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată, ca urmare cu interpretarea eronată a legii.

Astfel, potrivit art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau *aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată*;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Iar art. 6 a aceleiași legi statuează că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Așadar, se va nota că, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale, dreptul persoanei la repararea prejudiciului material și moral va apărea, inclusiv în situația când *aplicarea pedepsei contravenționale ține de competența instanței de judecată iar persoanei i-a fost aplicată ilegal amenda contravențională de către instanța de judecată, sentința (hotărârea) de achitare devenind definitivă și irevocabilă.*

Distinct de aceste constatări, la caz se evidențiază că, la data de 21 august 2017, de către agentul constator a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 973301 în privința lui Pavel Taban, ultimul fiind învinuit că la data de 21 august 2017, ar fi condus vehiculul în XXXXX ce depășea gradul maxim admisibil.

La 25 august 2017, acest proces-verbal a fost prezentat Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, pentru a fi examinat conform competenței.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, Pavel Taban a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional și aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 350 unități convenționale, echivalentul a 17 500 lei, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de doi ani.

Nefiind de acord cu această hotărâre Pavel Taban a contestat-o cu recurs, care a fost admis de către Curtea de Apel Chișinău cu casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Urmare a rejudecării cauzei, prin hotărârea din 10 august 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, a fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din data de 21 august 2017, întocmit în privința lui Taban Pavel, cu încetarea procesului contravențional inițiat în privința acestuia, din lipsa faptului contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional, hotărâre menținută prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, devenită irevocabilă.

În acest context, instanța de recurs notează că actele cauzei denotă indubitabil că Pavel Taban a fost diferit justiției pentru o faptă contravențională, fiind inițial supus, de către instanța de judecată, pedepsei sub formă de amendă, în final fiind recunoscut nevinovat, în sensul caracterului penal al contravenției administrative, tot de către instanța de judecată, printr-o hotărâre irevocabilă.

Ca consecință, se atestă cu certitudine aplicarea ilegală a amenzii contravenționale de către instanța de judecată, ca urmare și dreptul lui Pavel Taban

de a solicita de la stat, prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, repararea prejudiciului cauzat, or, caracterul ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nicio persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată.

Astfel fiind, este evident că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care în speță, în mod cert, constituie temei de adresare a lui Pavel Taban în justiție, fapt ce indică la netemeinicia deciziei contestate cu recurs.

Lipsa de temeinicie a deciziei instanței de apel se atestă, de altfel, și prin caracterul contradictoriu al acesteia, or, deși pe de o parte instanța de apel în decizia sa trage concluzia că Pavel Taban nu poate pretinde repararea prejudiciului în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești menționate supra, menționând că faptul întocmirii unui proces-verbal cu privire la contravenție și emiterea unei hotărâri de recunoaștere a vinovăției lui Pavel Taban, anulate ulterior, nu constituie temei de adresare în instanță, pe de altă parte, indirect recunoaște încălcarea drepturilor recurentului, care totuși au fost restabilite printr-un recurs efectiv soldat cu încetarea procesului inițiat.

Mai mult că, în urma studiului deciziei supuse criticii în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit alte motive care ar fi reținute de către instanța de apel în susținerea opiniei sale, la general textul actului judecătoresc fiind compus din reproducerea textelor cadrului legal aplicabil speței.

Pe de altă parte, instanța de recurs conchide că nici hotărârea primei instanțe nu poate fi menținută, deși, prin soluția sa, corect a constatat dreptul lui Pavel Taban la încasarea prejudiciului moral.

În susținerea acestei opinii, se va reține că prima instanță într-un mod neînțeles, ca temei de admitere a acțiunii a reținut atât prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești cât și prevederile art. 384 Cod contravențional.

Or, prevederile art. 384 Cod contravențional au aplicabilitate doar în situația în care drepturile persoanei au fost lezate, prin întocmirea procesului-verbal de către agentul constator și examinat cu aplicarea sancțiunii contravenționale tot de către acest agent constator, conform competenței sale.

La caz, însă, a fost constatat indubitabil că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 973301 în privința lui Pavel Taban a fost întocmit de către agentul constator, ultimul a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod contravențional și aplicată sancțiune sub formă de amendă de către instanța de judecată.

Mai cu seamă că, în cazul reparării prejudiciului material și moral prin prisma Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, aceasta se efectuează din contul bugetului de stat, organul care reprezintă statul în instanța

de judecată, pe această categorie de cauze fiind Ministerul Justiției, pe când, prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe (art. 5, 13 din legea menționată).

Ce ține de cuantumul despăgubirii prejudiciului moral solicitat de către Pavel Taban, instanța de recurs va ține cont de prevederile art. 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, potrivit căruia mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;

e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Totodată, în lumina jurisprudenței CtEDO, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

În circumstanțele expuse, având în vedere cele constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la stat, reprezentat de Ministerul Justiției, în beneficiul lui Pavel Taban, o despăgubire bănească în mărime de 10 000 de lei, care este una rezonabilă și echitabilă, fiind o despăgubire utilă și suficientă, compensatoare pagubelor de ordin moral cauzat persoanei vizate, această despăgubire fiind corespunzătoare și criteriilor de despăgubire stabilite de CEDO prin jurisprudența sa, astfel că, suma de 70 000 de lei solicitată de către Pavel Taban cu titlu de prejudiciu moral fiind una exagerată.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (e) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

La caz, prin cererea de chemare în judecată, Pavel Taban, pe lângă repararea prejudiciului moral, a mai solicitat și repararea prejudiciului material exteriorizat prin cheltuielile de asistență juridică suportate în procesul contravențional.

Astfel, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada

cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (*cauza Manole și alții c. Moldovei*, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (*cauza Oprea c. Moldovei*, 21/12/2010, § 55).

Drept urmare, instanța de recurs reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate în cauza contravențională, complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de aceștia, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa restricțiilor de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, și faptul că suma a fost achitată pentru asistența juridică prestată de două ori în instanța de fond și de două ori în instanța de recurs, va admite integral pretenția și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 060 de lei, cu titlu de prejudiciu material, sumă, care în viziunea instanței de recurs, este una rezonabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Cu referire la norma de drept menționată, instanța de recurs remarcă că în ceea ce ține de cerința lui Pavel Taban cu privire la încasarea din contul bugetului de stat a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul prezentei cauze civile, instanța de recurs o va respinge ca neîntemeiată, or, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe care ar confirma aceste cheltuieli.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele cauzei au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Pavel Taban.

Se casează decizia din 2 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Taban împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Pavel Taban împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Se încasează din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Pavel Taban prejudiciul moral în suma de 10 000 (zece mii) de lei.

Se încasează din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Pavel Taban prejudiciul material în suma de 5 060 (cinci mii șaizeci) de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată, se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu